

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 347/2019-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 1 Pn 71/19/8802-11 z 23. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

2. Okresná prokuratúra Košice I j e p o v i n n á uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Ivety Rajtákovovej, Štúrova 20, Košice.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a procesný postup Ústavného súdu Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 71/19/8802-11 z 23. apríla 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ podal 10. januára 2019 na okresnej prokuratúre trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohovárania podľa § 373 ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Predmetné trestné stíhanie bolo vedené Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Košice, odborom kriminálnej polície pod ČVS: ORP-192/3-VYS-KE-2019. Vyšetrovateľ uznesením z 27. marca 2019 v predmetnom konaní trestné oznámenie sťažovateľa odmietol. Toto uznesenie vyšetrovateľa bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa 2. apríla 2019. Proti tomuto rozhodnutiu vyšetrovateľa podal sťažovateľ 5. apríla 2019 faxovým podaním sťažnosť, ktorú písomne potvrdil podaním na poštovú prepravu 8. apríla 2019. Prokurátor okresnej prokuratúry napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa ako podanú oneskorene. Napadnuté uznesenie bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené 26. apríla 2019.

3. Sťažovateľ tvrdil, že jeho sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí jeho trestného oznámenia bola podaná v lehote a spôsobom stanoveným v zákone č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Ako z pripojeného potvrdenia o činnosti faxu vyplýva, faxové podanie, ktorého obsahom bola sťažnosť proti predmetnému uzneseniu vyšetrovateľa, bolo podané

5. apríla 2019 o 18:28:55 h na faxové číslo Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ([REDAKOVANÉ], pozn.). Následne tretí pracovný deň po faxovom podaní (8. apríla 2019) bolo podané aj na poštovú prepravu. Sťažovateľ konštatoval, že ak prokurátor okresnej prokuratúry zamietol napadnutým uznesením sťažovateľovu sťažnosť ako podanú oneskorene napriek skutočnosti, že sťažovateľ postupoval pri jej podávaní v súlade s relevantnými ustanoveniami Trestného poriadku, porušil jeho základné právo domáhať sa zákonným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky (inom ako všeobecný súd, pozn.), ktoré je zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nasledujúcim nálehom:

„1. Právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bolo uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 1Pn 71/19/8802-11 zo dňa 23. 4. 2019 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnej prokuratúre Košice I pokračovať porušovaní namietaného práva sťažovateľa.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sp. zn. 1Pn 71/19/8802-11 zo dňa 23. 4. 2019 a vracia vec Okresnej prokuratúry Košice I na ďalšie konanie.

4. Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 347/2019-11 z 10. septembra 2019 ju podľa § 56 ods. 1 a 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

6. Ústavný súd 19. septembra 2019 vyzval okresnú prokuratúru, aby sa vyjadrila k ústavnej sťažnosti a možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci. V podaní doručenom ústavnému súdu 10. októbra 2019 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v mene okresnej prokuratúry uviedla: „Po doručení

výzvy ústavného súdu okresnej prokuratúre prokurátor vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania rešpektujúc usmernenie generálnej prokuratúry sp. zn. IV Spr 254/08 z 29. septembra 2008 ihneď informoval o uznesení ústavného súdu, ktorým bola prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, nadriadenú prokuratúru. Krajská prokuratúra v Košiciach preskúmala zákonnosť napádaného rozhodnutia sťažovateľom a po zistení, že jeho námietky sú opodstatnené, uložila okresnej prokuratúre okamžite prijať opatrenia na odstránenie nezákonného stavu. Považujúc žiadosť sťažovateľa z 3. mája 2019 podľa jej obsahu za žiadosť o navrátenie lehoty podľa § 64 Trestného poriadku, krajská prokuratúra uložila zabezpečiť zrušenie napádaného rozhodnutia. O tomto postupe bol listom č. k. 4 Kn 115/19/8800-10 z 27. septembra 2019 upovedomený aj sťažovateľ. Následne prokurátor okresnej prokuratúry uznesením č. k. 1 Pn 71/19/8802-20 z 2. októbra 2019 podľa § 64 ods. 2 s poukazom na ustanovenie § 64 ods. 3 Trestného poriadku zrušil uznesenie z 23. apríla 2019, ktorým bola zamietnutá sťažnosť oznamovateľa ako podaná oneskorene.“ Generálna prokuratúra v závere uviedla, že prijatím už uvedených opatrení bol odstránený negatívny zásah do práv sťažovateľa, a preto tvrdí, že intenzita tohto zásahu nedosiahla ústavnoprávny rozmer, a teda napadnutým uznesením okresnej prokuratúry nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

7. Ústavný súd zaslal sťažovateľovi predmetné vyjadrenie generálnej prokuratúry a vyzval ho, aby k nemu zaujal stanovisko, ak to bude považovať za potrebné. Zároveň ústavný súd vyzval sťažovateľa, aby vzhľadom na okolnosti prípadu uviedol, či berie svoju ústavnú sťažnosť späť, alebo trvá na jej prerokovaní ústavným súdom. A v prípade, ak by trval na prerokovaní predmetnej veci, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. Ešte pred tým, ako bola právnej zástupkyňi sťažovateľa doručená už uvedená výzva, táto adresovala ústavnému súdu 18. októbra 2019 podanie, v ktorom uviedla, že 4. októbra 2019 jej bolo ako právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 71/19/8802-20 z 2. októbra 2019, ktorým rozhodol tak, že podľa § 64 ods. 2 v spojení s § 64 ods. 3 Trestného poriadku zrušil svoje uznesenie č. k. 1 Pn 71/19/8802-11 z 23. apríla 2019, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa ako podanú oneskorene. Dňa 4. októbra 2019 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené aj

uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 71/19/8802-21 z 2. októbra 2019, ktorým zrušil na základe sťažnosti sťažovateľa podanej 5. apríla 2019 uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-192/3-VYS-KE-2019 z 27. marca 2019, ktorým bolo trestné oznámenie sťažovateľa odmietnuté, a vyšetrovateľovi uložil, aby vo veci znova konal a rozhodol. Vzhľadom na uvedené preto podľa sťažovateľa odpadol dôvod na to, aby ústavný súd zakázal okresnej prokuratúre pokračovať v porušovaní označeného práva, ako aj na to, aby zrušil napadnuté uznesenie prokurátora okresnej prokuratúry. Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 23. októbra 2019 (tentoraz v reakcii na výzvu ústavného súdu, pozn.) sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedol, že trvá na vyslovení porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnom konaní. Zároveň predložil rozsiahle stanovisko k vyjadreniu generálnej prokuratúry, v ktorom uviedol, že zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) neposkytuje sťažovateľovi žiaden účinný prostriedok na ochranu jeho základného práva na inú právnu ochranu, do ktorého bolo zasiahnuté napadnutým uznesením okresnej prokuratúry. K predmetnému podaniu pripojil okrem iného aj prípis krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 115/19/8800-5 zo 4. júna 2019, ktorým táto reagovala na žiadosť sťažovateľa o preskúmanie napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, ktorú podľa obsahu vyhodnotila ako ďalší podnet podľa § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre. Podľa tohto prípisu krajskej prokuratúry vzhľadom na § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre sa postupom podľa tohto zákona nemožno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v trestnom konaní ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. To neplatí, ak ide o podnet na podanie dovolania podľa Trestného poriadku.

8. Generálna prokuratúra podaním doručeným ústavnému súdu 14. novembra 2019 v mene okresnej prokuratúry súhlasila s upustením od ústneho pojednávania v predmetnom konaní. Generálna prokuratúra zároveň vo svojom vyjadrení tvrdila, že okresná prokuratúra nemôže byť účastníkom v konaní pred ústavným súdom. Toto svoje tvrdenie oprela o § 4

zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), podľa ktorého vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím prokurátora alebo jeho nesprávnym úradným postupom koná v mene štátu generálna prokuratúra. Generálna prokuratúra ďalej uviedla, že podľa § 38 ods. 2 zákona o prokuratúre krajské prokuratúry sú rozpočtové organizácie, ktoré sú svojimi príjmami a výdavkami zapojené na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly generálnej prokuratúry. Okresné prokuratúry sú preddavkové organizácie zapojené na rozpočet krajských prokuratúr. Generálna prokuratúra ďalej podotkla, že okresné prokuratúry nemajú ani len postavenie služobných úradov, t. j. nemôžu konať a rozhodovať vo veciach týkajúcich sa služobného pomeru prokurátorov a právnych vzťahov s nimi súvisiacich (§ 3 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov). Generálna prokuratúra preto tvrdí, že ak by ústavný súd rozhodol o povinnosti nahradiť trovy konania sťažovateľa alebo priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, okresná prokuratúra by nemohla realizovať takýto výrok rozhodnutia ústavného súdu. Generálna prokuratúra zároveň opakovane zdôraznila, že zásah do práv sťažovateľa už bol odstránený, preto navrhovala, aby ústavný súd nevyhovел ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

K postaveniu okresnej prokuratúry ako účastníka konania pred ústavným súdom

10.1 Ústavný súd sa nestotožňuje so záverom generálnej prokuratúry, podľa ktorého v konaní podľa čl. 127 ústavy a § 122 až § 135 zákona o ústavnom súde, ktoré sa týka nezákonného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu prokurátora alebo nesprávneho úradného postupu prokurátora, je účastníkom konania vždy iba generálna prokuratúra.

V konaní o ústavnej sťažnosti je totiž podľa § 125 zákona o ústavnom súde účastníkom konania (odporcom) orgán verejnej moci, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje. V tomto prípade to je okresná prokuratúra, pretože táto vydala rozhodnutie (v tom čase konečné, pozn.), o ktorom sťažovateľ tvrdil, že porušilo jeho základné právo na inú právnu ochranu. Ústavný súd nespochybňuje, že v konaní podľa zákona o zodpovednosti za škodu je odporcom vždy (samozrejme pri splnení zákonných podmienok, pozn.) generálna prokuratúra, ale tento zákon nemá nič spoločné s konaním o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom. Na konanie podľa zákona o zodpovednosti za škodu sú príslušné všeobecné súdy a je to úplne iný typ konania ako konanie o ústavnej sťažnosti. Na konanie o ústavnej sťažnosti sa tento zákon nevzťahuje ani subsidiárne, preto ani nie je možné definovať alebo determinovať účastníka konania o ústavnej sťažnosti na základe ustanovení tohto zákona.

10.2 Vo vzťahu k potenciálnej možnosti uloženia náhrady trov konania, prípadne primeraného finančného zadost'učinenia, ústavný súd podotýka, že aj keby (vzhľadom na hierarchiu orgánov prokuratúry a naviazanosť podriadených prokuratúr na rozpočtovú kapitolu generálnej prokuratúry) mala o úhrade týchto finančných povinností v konečnom dôsledku rozhodovať generálna prokuratúra, táto skutočnosť nevylučuje, aby ústavný súd zaviazal na úhradu týchto finančných plnení odporcu v konaní pred ústavným súdom (t. j. okresnú prokuratúru). Spôsob regresnej náhrady vo vzťahu ku konkrétnej okresnej prokuratúre je vnútornou vecou prokuratúry. Ústavný súd zároveň konštatuje, že vzhľadom na monokratický systém a hierarchickosť orgánov prokuratúry akceptoval v tomto konaní vyjadrenia a stanoviská generálnej prokuratúry, ktoré táto adresovala ústavnému súdu v mene okresnej prokuratúry.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

12. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre postupom podľa tohto zákona sa nemožno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v trestnom konaní ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. To neplatí, ak ide o podnet na podanie dovolania podľa Trestného poriadku.

15. Podľa § 62 ods. 1 Trestného poriadku podanie sa posudzuje vždy podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené. Možno ho urobiť písomne, ústne do zápisnice, telegraficky, telefaxom, elektronickými prostriedkami podpísané so zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona alebo bez zaručeného elektronického podpisu. Podanie urobené telegraficky, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu treba potvrdiť písomne alebo ústne do zápisnice do troch pracovných dní, inak sa o podaní nekoná.

16. Podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia, s výnimkou

sťažnosti proti uzneseniam podľa § 83 ods. 2; ak sa koná podľa § 204 ods. 1, sťažnosť sa podáva do skončenia skráteného vyšetrovania. Ak sa uznesenie oznamuje obvinenému, ako aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plyní lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Sťažovateľ v zásade namieta, že sťažnosť proti rozhodnutiu vyšetrovateľa podal v zákonnej lehote podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú následne doplnil v zákonnej lehote podľa § 62 ods. 1 Trestného poriadku. Napriek tomu ju okresná prokuratúra odmietla napadnutým uznesením ako oneskorene podanú, čím mala porušiť jeho základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde, resp. na inom orgáne Slovenskej republiky. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu.

19. Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou

zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Právo na súdnu a inú právnu ochranu poskytuje ústava každému právu, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravené a ktorého sa zákonom ustanoveným postupom možno domáhať na súdnom alebo inom orgáne Slovenskej republiky. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

20. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa strane súdneho konania poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd, resp. iný príslušný orgán verejnej moci mu túto ochranu musí poskytnúť (napr. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

21. Skutkový stav, ako už bol zhrnutý, je v tomto prípade jasný. Odporca žiadnym spôsobom nespochybňoval tvrdenie sťažovateľa o tom, že vydal nesprávne rozhodnutie. Naopak, na pokyn nadriadenej prokuratúry okresná prokuratúra zrušila ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie ako nezákonné, pretože lehota na podanie opravného prostriedku v čase vydania napadnutého uznesenia ešte neuplynula. Sťažovateľ zase nespochybňuje, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry bolo už zrušené. Sám sťažovateľ vo svojom podaní z 18. októbra 2019 oznámil túto skutočnosť ústavnému súdu. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry bolo nezákonné, ale tiež to, že už je zrušené a v predmetnom trestnom konaní sa pokračuje.

22. Ústavný súd konštatuje, že za danej procesnej situácie sa námietka porušenia základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu napadnutým uznesením okresnej prokuratúry posunula do výlučne akademickej roviny. V takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať (pozri napr. IV. ÚS 242/08, III. ÚS 875/2016, ako aj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn.

IV. ÚS 122/99 z 8. septembra 1999 publikované v Sbírcce nálezů a usnesení Ústavního soudu, zväzok č. 15, uznesenie č. 56, s. 315 a nasl.), pretože chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa. Ak je totiž sťažovateľom namietaný zásah do jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný. V danom prípade táto podmienka splnená nie je, keďže napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry bolo zrušené samotnou okresnou prokuratúrou uznesením č. k. 1 Pn 71/19/8802-20 z 2. októbra 2019. V okolnostiach daného prípadu by tak eventuálne vyhovie ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemalo vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry žiadnu právnu relevanciu. Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdnictva označovaná výrazom „mootness“ (pozri BARRON, J., DIENES, C. *Constitutional Law*. 4. vydanie. St. Paul, 1995, s. 83 – 85.) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit) v praxi Spolkového ústavného súdu (napr. SCHLEICH, K. *Das Bundesverfassungsgericht*. 3. vydanie. München, 1994, s. 142150.), t. j. stav, keď už spor skončil alebo bol vyriešený inak, a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do prebiehajúcich konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať.

23. Potenciálne porušenie základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu bolo v tomto prípade napravené ešte pred samotným rozhodnutím ústavného súdu. Ústavný súd je preto toho názoru, že vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím, ktoré už bolo v čase rozhodovania ústavného súdu zrušené, by bolo zbytočné, a preto v konečnom dôsledku ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo (bod 1 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

24. Napriek záveru, ku ktorému dospel ústavný súd v predošlej stati, z chronológie skutkového stavu v predmetnej veci jednoznačne vyplýva, že ústavná sťažnosť bola v tomto

prípade podaná dôvodne. Ako konštatuje aj samotná okresná prokuratúra v uznesení č. k. 1 Pn 71/19/8802-20 z 2. októbra 2019 (uznesenie, ktorým bolo zrušené napadnuté uznesenie, pozn.): *„Na základe ústavnej sťažnosti oznamovateľa, ktorá bola Ústavným súdom SR prijatá na ďalšie konanie dňa 10.09.2019 pod sp. zn. ÚS 347/2019 a následnej výzvy Ústavného súdu SR na vyjadrenie, bol po preskúmaní na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu a rozhodnutia prokurátora tunajšej prokuratúre doručený písomný pokyn prokurátora Krajskej prokuratúry Košice, v zmysle ktorého uložil podriadenej prokuratúre rozhodnúť o sťažnosti ako o včas podanej. Zároveň v prípise právneho zástupcovi oznamovateľa uviedol, že rozhodnutie prokurátora okresnej prokuratúry bolo nezákonné, keďže lehota na podanie opravného prostriedku oznamovateľovi neuplynula.“* Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že hoci ústavný súd nevyhovел ústavnej sťažnosti sťažovateľa, praktický výsledok, ktorý sťažovateľ dosiahol podaním ústavnej sťažnosti naplnil jeho očakávania vo vzťahu k ochrane jeho práva na inú právnu ochranu, pretože ním napádané uznesenie okresnej prokuratúry bolo zrušené (a to práve v dôsledku podania jeho ústavnej sťažnosti, pozn.).

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

26. Sťažovateľ si vo svojej ústavnej sťažnosti uplatnil aj náhradu trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na záver vyjadrený v bode 24 odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd konštatuje, že v predmetnom prípade boli naplnené zákonné podmienky na priznanie účelne vynaložených trov právneho zastúpenia. Za účelne vynaložené ústavný súd v tomto prípade považoval trovy právneho zastúpenia, ktoré vznikli sťažovateľovi do momentu zrušenia napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry (t. j. do naplnenia cieľa, ktorý sťažovateľ sledoval podaním ústavnej sťažnosti). Teda túto podmienku spĺňajú dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastupovania a podanie samotnej ústavnej sťažnosti.

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2019 je vo výške 163,33 € a hodnota režijného paušálu je vo výške 9,80 €.

28. Trovy právneho zastúpenia teda pozostávajú z dvoch úkonov právnej služby v roku 2019 (prevzatie a príprava zastupovania vrátane prvej porady s klientom, podanie ústavnej sťažnosti). Spolu s daňou z pridanej hodnoty vo výške 20 % ide o sumu 415,51 €, ktorú je okresná prokuratúra povinná zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (bod 2 výroku nálezu).

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu